

T.C.
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Daire Başkanlığı

Sayı : 93254115-610
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/18072
GK28

İlgi : 22.10.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1515486 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Cengiz ÇİÇEK tarafından verilen “Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu’nda Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin” 7/18072 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Kemal MEMİŞOĞLU
Sağlık Bakanı

Ek: Önerge cevabı

İstanbul Milletvekili Sayın Cengiz ÇİÇEK tarafından verilen “Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin” 7/18072 sıra sayılı yazılı soru önergesi cevabıdır.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) 2023 Sayıştay Raporuna göre TÜSEB bünyesindeki enstitülerden biri olan Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) Enstitüsü'nün, 2014 yılından 2017 yılı sonuna kadar geçen sürede herhangi bir faaliyette bulunmadığı, 2018-2023 döneminde sadece, Sağlık Bakanlığı tarafından organize edilen yıllık toplantılarda vekâleten temsil edildiği görülmüştür. TÜSEB'in kuruluşunu düzenleyen, 26.11.2014 tarihli ve 29187 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6569 sayılı Kanun'un (703 sayılı KHK'nın 101 'inci maddesi mülga olan) 11'inci maddesi ile Başkanlık bünyesinde 8 enstitü kurulmuş olup bunlar; Türkiye Kanseri Enstitüsü, Türkiye Biyoteknoloji Enstitüsü, Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü, Türkiye Halk Sağlığı ve Kronik Hastalıklar Enstitüsü, Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsü, Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü, Sağlık Verileri Araştırma ve Yapay Zekâ Uygulamaları Enstitüsü, Türkiye Aşı Enstitüsü şeklinde sayılmıştır. Yine aynı Kanun'un “Geçiş Hükümleri” başlıklı Geçici 1'inci maddesinin 3 'üncü fıkrasına göre bu Kanun ile kurulan enstitülerden Türkiye Kanseri Enstitüsü ile Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü'nün altı ay içinde, diğerlerinin üç yıl içinde faaliyete geçirileceği ifade edilerek enstitülerin faaliyete geçmesi gereken tarihler belirlenmiştir. Ancak yapılan incelemede;

- Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsü'nün 6569 sayılı Kanun'un yayımlandığı 26.11.2014 tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde hiçbir faaliyette bulunmadığı,
- 18.10.2017 tarihinde Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü Başkanının vekâleten enstitü Başkanı olarak görevlendirildiği; 25.04.2018 – 24.04.2019 tarihlerini kapsayan dönem için bir idari personelin atandığı,
- TÜSEB bünyesinde yer alan GETAT'ın, 2018-2023 döneminde sadece, Sağlık Bakanlığı tarafından organize edilen iki toplantıda Türkiye Sağlık-Politikaları Enstitüsü Başkanı tarafından temsil edildiği,
- GETAT Enstitü Başkanlığının 16.10.2020 tarihinden itibaren boş kaldığı ve herhangi bir görevlendirme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye Sağlık Enstitüsü'nün 6 yıl boyunca tam olarak faaliyete geçirilememiş olmasının sebebi nedir? Bununla ilgili Bakanlık olarak bir soruşturma başlatılmış mıdır?
2. TÜSEB'e bağlı Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsü'nün 26.11.2014 tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde hiçbir faaliyette bulunmamasının sebebi nedir?
3. Dünyada her 5 kişiden birinin yaşamı boyunca kansere yakalandığı raporlaştırılmışken Türkiye'de kanserle mücadelede önemli bir yere sahip olması gereken Türkiye Kanseri Enstitüsü'nün kuruluşundan bu yana yaptığı çalışmalar nelerdir?
4. Türkiye Kanseri İstatistikleri son olarak 2018 yılında paylaşılmış olup, son 6 yıldır yayınlanmamasının sebebi nedir?

CEVAPLAR

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) faaliyetlerinin verimli ve etkin şekilde yerine getirilmesi için 2023 yılında 61 Ar-Ge Uzmanı personel alımı planlanmış ve boş bulunan kadrolara atama yapılabilmesi için 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı

Kararnamesinin 8 inci maddesi gereğince Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünden açıktan atama izni talep edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü, 4 Sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 673 üncü maddesi ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 28 inci maddesi çerçevesinde 61 Ar-Ge Uzmanı kadrosu için açıktan atama izni vermiştir. Bu kapsamda TÜSEB birimlerinde görev yapmak üzere hazırlanan Ar-Ge Uzmanı Personel Alımı ilanı, 03/05/2023 tarihli ve 32179 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsünün yapılandırılması amacıyla ilanda yer alan TÜSEB-2023-02-16 referans kodu ile 4 Ar-Ge Uzmanı ilanı yer almış ancak söz konusu ilana başvuru olmamıştır.

2024-2025 yılı içerisinde Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsünün yapılandırılma süreçleri devam etmektedir. 2025 yılı içerisinde Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsünün yapılandırılması amacıyla personel alımı planlanmıştır.

TÜSEB Türkiye Kanser Enstitüsü (TKE) bünyesinde; Temel Onkoloji, Kanser Genetiği ve Kanser Moleküler Biyolojisi Ar-Ge Birimi, Kanser Epidemiyolojisi ve Prevantif Onkoloji Birimi, Klinik Onkoloji ve Klinik Araştırmalar Birimi, Tümör İmmünolojisi, Kanser Aşısı, Kanser Tedavisinde Hücresel Tedaviler ve Transplantasyon Birimi yer almaktadır.

TÜSEB TKE; ülkemizde kanser ekosisteminin gelişmesine katkı sunmak adına, proje partneri olarak ve/veya ön hazırlık aşamaları sürecinde aşağıdaki projeleri gerçekleştirmektedir.

1. Mesane Kanseri Tedavisinde Kişisel Tıp Yaklaşımı: Genomik/Transkriptomik Analizler ve Tümör Modelleme Projesi
2. Türkiye’de Meme Kanseri Hastalarında Multi-Omik Analizler Projesi
3. Yerli Herediter Kanser Paneli Geliştirilmesi Projesi
4. Kanser Tedavisine Yönelik Antikor İlaç Konjüge Sistemlerinin Yerli Üretilmesi Projesi
5. Yapay Zekâ ile Düşük Doz BT Görüntülerinden Akciğer Kanseri Nodül Tespiti Projesi
6. Batı Karadeniz Bölgesinin Bazı Endemik Bitkilerinden Yeni Aday İlaç Moleküllerinin Keşfi Projesi

TÜSEB TKE bünyesinde, ülkemizde kanser araştırma ve geliştirme kapasitesinin artırılarak özellikle ürüne gidecek süreçleri desteklemek adına özel proje çağrıları hazırlanmaktadır. 2023 yılında “2023-C3- Kanser Proje Çağrısı: 2023 Yılı C Grubu Öncelikli Ar-Ge Kanser Tedavisine Yönelik İlaç Geliştirme Projesi” başlıklı çağrı açılmıştır.

TÜSEB TKE tarafından Amerika Ulusal Sağlık Enstitüsüne (NIH) bağlı Ulusal Kanser Enstitüsü (NCI) ile “Araştırma ve eğitim programları”, “Kanser spesifik biateral programlar”, “Ulusal kanser kontrol planının geliştirilmesi” ve “Kapsamlı kanser araştırma merkezi altyapılarının geliştirilmesi” hakkında ikili görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra, TÜSEB TKE bünyesinde yürütülen faaliyetlerin Avrupa kanser ekosisteminde de yer alabilmesi için Avrupa’da önemli bir kurum olan Avrupa Kanser Enstitüleri (OECD) organizasyonuna üyelik gerçekleştirilmiştir.

TÜSEB TKE’nin Avrupa Birliği çerçevesinde yürüttüğü proje olan “Ufuk Avrupa Kanser Misyonu” kapsamındaki “EUonQoL- Onkolojide kanserli hastaların ve kurtulanların yaşam kalitesini değerlendirmeye yönelik Avrupa’da pilot çalışma”, kanser hastalarından ve sağ kalanlardan geri bildirim değerlendirmeleri toplanması ve yaşam kalitesini değerlendirecek bir anketin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Proje kapsamında Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi Onkoloji Bölümü’nde anket çalışmalarına devam edilmektedir. TÜSEB TKE tarafından partner olarak yürütülen bir diğer uluslararası proje ise “ECHOs (Establishing of Cancer Mission Hubs: Networks and Synergies): Kanser Misyon Merkezlerinin Kurulması:

Ağlar ve Sinerjiler” projesidir. TÜSEB TKE, bu proje kapsamında farklı iş paketleri ile ilgili sorumluluk alarak projedeki görevlerini yerine getirmektedir.

Ek olarak TÜSEB Onkolojik Araştırmalar Merkezi (ONAM) kurulması projesinde, iş paketleri ve iş-zaman çizelgesini oluşturulmuş ve fizibilite raporu hazırlanmıştır. İhtiyaç duyulan bütçe hazırlıklarına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Bundan başka TURKCAN (Türkiye Ulusal Kanseri Önleme, Tarama, Erken Teşhis ve Tedavi Araştırma Girişimi); Türkiye’de kanser hastalarının moleküler biyobelirteç testlerini, tedavilerini ve sonuçlarını değerlendirmeyi amaçlayan gözlemsel, prospektif, çok merkezli bir araştırma projesi olarak planlanmaktadır. Projenin fizibilite çalışması tamamlanmış olup iş paketleri geliştirilmekte ve bütçelendirme çalışmalarına devam edilmektedir. Ayrıca “Pankreas Kanseri Yönelik Neoantijen Hedefli mRNA Aşı Geliştirilmesi” projesi çalışmaları devam etmektedir.

TÜSEB TKE, her yıl Ulusal Kanseri Haftası kapsamında alanında uzman kişilerin katıldığı “Ulusal Kanseri Haftası Etkinlikleri” düzenlenmektedir. Seminerler canlı yayın linkleri ile halka açık olarak gerçekleştirilmektedir. Ayrıca 8-9 Aralık 2023 tarihlerinde, uluslararası katılımlı “Geleceğin Sağlık Teknolojileri-Genomik Kongresi” düzenlenmiştir. Kongrenin devamında, Katar’da düzenlenen “Kişiselleştirilmiş Tıpta Genomik Araştırmalar” sempozyumunda, TÜSEB TKE’yi temsilen Doç. Dr. Burcu YÜCEL panelist olarak yer almış, uluslararası düzeyde genomik araştırmalarda güçlü disiplinler arası ortaklıkların oluşturulması ve sürdürülmesi konusunda görüşlerini paylaşmıştır. TÜSEB TKE tarafından yürütülen faaliyetlerin detaylarına her yıl TÜSEB’in resmî internet sitesinde yayımlanan faaliyet raporlarından ulaşılabilir.

Kanser kayıt çalışmaları uluslararası standartlar çerçevesinde yapıldığından tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de kanser istatistikleri güncel tarihin 2-3 yıl gerisinden gelmektedir. Bu süre tüm dünyayı ve ülkemizi de etkisi altına alan COVID-19 pandemisinden kaynaklı olarak biraz uzamıştır. Ülkemizin 2019 yılı raporu yayımlanma aşamasındadır.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.